

in 2^a accare, cum illa efficiere poterit, qd se solo efficiendo
 approbat. Quia qm n intelligitur de fii ut g. si in. neg. resol-
 tio e indubitata, q^a ipsa creatio g^a effi^a ut j, qm duxerit
 solo dicit, nec dicuntur alii pot^{er} ut aia 2^a, q^a aet dicit
 dependentia ad eo solo.

Quia igitur intelligitur de fii ut qd dicitur
 Angelo, de aia. roali. P^o aff^o. Ita Iuvenius in Met. h. desp. re-
 sect. 3. Juvencus desp. 12. phisic. set. 7. no. 2. p^o h. i. g. q^a
 pot^{er} devare creaturam ut p^o suam entitatem, q^a tunc obedientia
 effi^a fii, q^a excedat illius creatura. virtute nati ut pot^{er} in q^a
 bellis mali in q^a g^a dicitur: g^a pot^{er} devare creaturam
 ad hoc ut tangit instrum^o succurat ad creatioⁿ alius effi^a

2° Si aliqua aet^o in appositum aet^o g^a creatio e
 nullo p^o supposito subto, cuius p^o a. fia^o p^o ducatur: id hoc r^o nulla e.
 g^a ill^o. Ibo min^o actio transsubstantioⁿ, q^a una substantia in alia
 transsubstantiatur. U^o panis in corpus chysti d^o, nullu^o suppositu^o
 tm, cuius p^o a. ipius tuis p^o ducatur, n^o n^o corpus chysti d^o p^o
 act^o e, fit ex pane. d^o tm hoc actio illicit^o auct^o i^o i^o i^o i^o
 tangit ab instr^o obedientia: g^a n^o repugnat fieri uti n^o aliqua
 cuius tuis n^o p^o supponat sub tm, cuius p^o a. p^o ducatur.

3° ex eo id repugnet, q^a talis actio aet^o
 entis creaturae, neg^o ut in principali, neg^o ut instr^o conati:
 atq^{ue} hoc r^o nulla e. g^a ill^o. Ibo min^o actio i^o i^o i^o i^o i^o
 subto in totam subiam, n^o e^o conati aliam creaturae, nec ut in
 p^o principali, nec ut instr^o conati: d^o tm alii pot^{er} accipere at

ob istud obedienciale ut patet in actioe iurisdictionis subdignis
in totam subiam Christi: g^o sicut dicitur in de actioe obedientia.

Opposita scilicet n^o e^t impossibilitatis eam sequenti. Vases in Met^o
desp. 2° cap. 2. 3. 4. Et 1° p^o desp. 176. Malina 1° p^o q. 95. ar.
f. 8. desp. 2. Et e^t c^o Thomistarum q^o illa p^o 1°. Deceandum reg^o
ut^o virtutibus infinita sed in creatura reg^o dari virtutibus infinita
g^o creatura reg^o creata. Et distinguendo Mai. ad deceandum g^o
principatus & instans p^o virtutum p^o iam d^o naturam, reg^o ut^o virtutibus
infinita sicut Mai. ad deceandum instans p^o virtutum obedienciale
dicitur, nego Mai. Deim sicut Mai. Distinguo sequens creatura
reg^o creata principatus & instans conatus sicut: instans obedienciale
instans nego istam.

2^m. instum ad aliam subiam p^oducendum debet

habe aliam suam appropinquam dispositivam, ut patet in calore, q^o prius
p^oducit aliam calorem dispositivam dignum ad fieri ignis, q^o
p^oducit ipsam igneam fieri: atq^o instum ad aliq^o deceandum reg^o
habe hanc suam appropinquam, si q^odam modum sup^onit subtm in q^o
intermittat dispositivam: g^o naturam instum hanc patet ad aliq^o deceandum
conatum. P^o negando Mai. q^o n^o est indigebus instis, in fel
ita e^t in alijs ut patet in aere, q^o at instum hanc a sole accepta cla
minat parietem, q^o p^o aliam suam appropinquam aliq^o p^oducit in
pariete. Et d^o apparet in verbis recreationis, q^o n^o operant^o prius
q^o instans aliant p^oductivam Christi D. subdignis p^oni. Deim
sicut Mai. D^o nego istam.

3^m. si creatura patet dicere creatorem sequentia

Dare actionem propter Deum Equando de actibus ad extra: id est
absurdum: q^o d. illud. Et secundo proin, q^a ad huc illa actio
satis ut actio propter Deum, et est principalis. Et in nulla
actio externa Dei et est principalis. Quia potest et in se esse causa
tunc, et est instrum^{tu}, nullam e absurdum: et arguit infinite
Dei virtutem q^o in aliis creatura et instrum^{tu}, pot^{est} facere
q^o se solo efficere uolet: desinet diuina voluntatem sui creatur^{is}
interpendere honorem, ut sit instrumentum eius q^o virtutem
obedientiam sui idetoi ut apparet.

Multam hui tract. finem imponere in q^o
deq^{ue} dignitate, inuenietis n^o q^o auditioe, Eleganti^{is} q^o
eas recantibus, magistri tractore solent: attamen rudi scriba:
di methodo, ea exponendi claritate, q^o uerba ut in subiecto
clari toto animi studio, ipse in laudem sanctissimi
ado, d. Deigero. scriauit.

finis Laus Deo.

Tractatus 2^{us}De variis cognitionum generibus in
2° Art^{is} met^o Lib.

Argumentum.

Tractatus hic longior foret, quoniam temporis angustia patientibus
si non illius in alijs huius generis tractatibus non esset nec a nobis
magis esse describenda: atque a. de cognitionibus dicam inter
c. 5. in se de qualitate et in se de duratione: inter c. 6. 7. 9. 10.
11. et 12. c. 2. in hoc non satis utilis ad perspicuam theologiam
nec intercessionem: sed ad riuum nec ad tractatum sacre theologie
quod explanationem. In hoc igitur tractatu ubi prius interibus agendi
sunt huius libri agit de cognitionibus inter, nobis agendum erit
de cognitione intellectiva, et de intuitiva, et abstractiva.

G. l. a

Vnde veniat difficultas intelligendi veritate

160

rōi pfectiōis ipsius nō ita suavitē resp. q. scilicet. 3. nō
 17. pōt q. ita se hēt ab hō intell. ad intell. sicut ab hō
 oculi ad oculum : atq. impōtio in oculum qd. solum
 fundat ex pte oculi in oculi impfectiōe d. ex pte solis in ip-
 sius solis excellentia d. explanatore : q. sicut impōtio in
 intell. d. rem intelligendam pfectiōem, orietur ex sibi impōti-
 ois.

Oppōnē tū difficultatē qm. patitur intell.
 hōm in cognoscendo Angelum nō pūnit ex pfectiōe angeli
 d. ex impfectiōe : q. dicitur falsa ē. pōt autē q. difficultatē
 pūnit ex eo qd. intell. noster nō hēt pias angeli spūs :
 ex eo qd. Angelus nō sit intell. intime pūis : sed nō hōm noster
 un. intell. spūs angeli. Et nō hōm Angelum intime pūtem
 ex eo qd. Angelus ab sui impfectiōe nō pōt pūmone talis
 spūs, nec se intell. intime pūtem facere : q. ex angeli in-
 pfectiōe pūnit noster intell. difficultatē intelligendi ipsum an-
 gelum.

Regando autē ad illius pōssim

iādo nōi, d. nōgo min. . Sicut. n. angelo, q. intell. intigans
 ē, debet spūs qm. Dey illi infundit, ut rōdat intigans in
 actu l. q. q. mediantē intigat : ita angelo q. intell. in-
 telligibilis ē, debet : ut illius spūs alijs subijs eūdem ord-
 inis, comunicet : sive ab ipso angelo, sive a deo, q. hō spūs
 nō comunicat illi noster, pūit ē in corpore, q. in hoc statu

tali sp̄i uti n̄t, communicabit̄ t̄n̄ cum fuerit in ip̄a
c̄ia separata acceper; un̄ n̄ ex imperfectiōe angeli s̄t
ex imperfectiōe, seu in capacitate nostri int̄t̄s, qūnt̄ n̄ recipi
vel sp̄i angeli illi q̄ n̄ uti dum ē in corpore. Ita sua
s̄t supra n̄o 12.

Inferat h̄ic 1. o. tra. sc̄tum de f̄c̄t̄.
at̄m̄ intelligendi n̄ s̄t̄ qūnt̄ ex imperfectiōe nostri int̄t̄s,
cum et qūnt̄ aliq̄n̄ ex p̄fectiōe, d̄ aliq̄n̄ ex imperfectiōe
s̄i intelligend̄ d̄ cognoscend̄. P̄t̄ q̄ aliq̄ n̄ba d̄c̄t̄ r̄o
j̄ure d̄f̄c̄t̄is cognoscemus eam imperfectiōem Ulym̄m̄;
q̄m̄ p̄fectiōem Ulym̄m̄ equinam.

Caput 2^m

Qūnt̄ qūnt̄ difficultas intelligendi r̄es h̄ic
inferior̄?

G. e. un̄ int̄t̄i nostro oriatur difficultas intelligendi r̄es
h̄ic debitor̄? P̄t̄ orī ex imperfectiōe int̄t̄i nostri, d̄ r̄es
intelligend̄ fundata in imperfectiōe aliq̄n̄. Ita suavis d̄c̄t̄.
q. sect. 9. P̄t̄ q̄ qūnt̄ ex imperfectiōe nostri int̄t̄s, q̄ int̄t̄s
divinus ad sui p̄fectiōem im̄. d̄ p̄fectiōem, s̄ne difficultas
se cognoscit h̄ic 1. am̄ Ulym̄, d̄ m̄s, d̄ aliq̄ entitat̄, d̄ n̄d̄c̄.

161

Etates est: g^o difficultas qm noster intus arguit, videtur
 ex ipsius intus imperfectiæ. Ibo qd queriat ex imperfectiæ
 rei deterioris. I^a intus noster arguit alia res nobilioris
 inferiori difficultate, qm cognoscit res: g^o ista difficultas qm
 hiet in cognitiæ modorum n^o videtur ex imperfectiæ intus tm, sed
 ex imperfectiæ ipsorum modorum, q imperfectiorem hiet intel-
 ligibilitatem, eo qd hiet imperfectiorem entitatem.

Dicitur in difficultate, qm videtur noster

intus in cognitiæ modorum querit tm ab ipso intus: g^o nec per-
 trahit videtur ab imperfectiæ modorum. Ibo aut si querit ab ipso
 intus id est a res absolute spectatis: l^a am^o consideratis inor-
 dina ad ipsum intus: neutrum dabitur: g^o nullo modo querit
 intus. Ibo l^a am^o p^o m^o noster si querit intus absolute, nullo
 dabitur intus, qd illas facile cognoscit: s^o dabitur nemp^o dicitur
 angelicus: g^o n^o querit intus in se spectatis: Ibo 2^a am^o p^o m^o
 noster si querit intus qd videtur ad noster intus, iam est
 la intus imperfectiæ querit difficultas: g^o ab illis sed videtur
 talis difficultas.

Quando aut ad illius p^o basim sic-

do Mai. I nego Mai. : ad istius p^o basim sicdo l^a am^o p^o m^o nego 2^a am^o
 esse eo n^o qd n^o sint difficultas cognita tm p^o cum ad intus tra-
 num, n^o neg^o qd ex imperfectiæ videtur intus tunc querit di-

121
ficultas intelligendi eas: sed tunc quod non oritur ab illis absolute
sed in se, et quod oritur ab illis et cum re ad primum a se
ab sui imperfectionem difficultas et nascitur: cum ipso quod ab
est impressionatum dicitur primum, manet primum impressionatum ad
ab eo, regitur impressionatum tum datur in utroque.

Inferre 1° ista dicitur de difficultate
tem intelligendi res inferiores hinc de minoribus entitatibus, quibus
tam ab ipsi rebus, et de a rebus inter imperfectionem. et sit
impressionatum, et sufficienter effectus ad cognoscendum primum entita-
te minoribus habilitatis, tam non habet istam impressionem absolute,
sed primum ad res et entitates, quod est imperfectionem primum impressionem
impressionem rebus inter: unde cum tunc ab sui imperfectionem a se
impressionem; et aliunde rebus inter non exposit sua habilitate ha-
re impressionem modum, fit ut ex ipsa inter imperfectionem ori-
etur et difficultas ad illas res intelligendas, cognitione distincta,
de qua intelligitur deus tradita in cap. 1. et in capite hoc 2°, et
testatur Suarez disp. 9. sect. 3. no. 6.

Q. 2^a

Et sit frater intelligendi ratio.
Capitulum 1^m

Existat in physica actio e tm?

1.º. Existat in physica actio e tm? Existat tm in actioe illa
 physica quæ noster intus producit? Et neg: Haec sig-
 nificatur in 2.º. tomo lib. deumo q. l.º. art. 2.º. no 15 et sequen-
 tibus et alij. Ibo 1.º. q.º. intellectuius ræo pñit ad pñca-
 mentum gubnitatis teste pho: atq. illa physica actio producta
 iactus n. pñit ad pñcamentum gubnitatis cum sit u.º. actio
 pñcamentum actioe: q.º. in illa n. existit factus ræo intelligi-
 ensi.

2.º. intellectio teste pho d. dicitur
 e ultima nostri intus pfectio: atq. si in illa actioe collocet
 intellectuius ræo n. erit intellectio ultima nostri intus pfectio
 : q.º. intentum. Ibo min: q.º. ultima pfectio intus, e ultima
 fia intus pñcans: et iactus e posterior actioe physica
 producta illius: q.º. illa actio n. e ultima fia, et iactus
 q.º. ultimata pñit intum: q.º. si illa actio e intellectio, inte-
 lectio n. e ultima fia pñcans intum.

Oppositum tenet Torrey 1.º. p. q. 27.

dey. q. 1.º. p. 2.º. d. dicitur art. 1.º. dey. 2.º. membro 2.º.
 et alij. Comib. 3.º. de aia 8.º. q. 3.º. art. 3.º. qd et suppo-
 nunt lib. 1.º. pñcans cap. 1.º. q. 2.º. d. finali d. q. 4.º. art.
 1.º. d. Ibo. Medicina 1.º. p. q. 12.º. art. 2.º. dey. 1.º. d. pñte-

11. 2. 2. quatenus falso asserunt beatos videre Deum &
actionem intell. & scriptum n. docent quasi u. n. implicat da-
ri ductioem sine ducto: phae tr. apertione argues.

Intelligere teste pho e. agere: atq. agere
inducit actionem: q. intellexit phis, intellectionem ee actionem
P. explicando Mai. teste pho e. agere, si intelligat de intelli-
guntur effectus sicut Mai. verum. n. e. qd. intelligere effectus
ne sit agere, e. n. intelligere effectus ipsa ductio intellectionis
factus, & ductio n. alius e. qm. actio, qm. mediante agere
agit intellectioem, qm. intellectione reddat agere factus intellectionis.
sic: intelligat de intelligere factus nego Mai. q. intelligat
Et n. e. agere de predicamento actionis; un. alia phis, sicut
intelligere et factus sumptum ee agere, hoc agere intelligenda
e. de agere seu actione de predicamento qualitate, seu de acti-
o, qm. vocant gramaticalem, eo qd. cum sit qualitas in se, an actio
agramaticis tr. explicat & nomina, & videtur actionem significa-
re et se hnt, intellectio, agnoscio, intelligere, cognoscere.

Caput 2^m

Quis sit in actione scripta & passiva?

Lib. 2. De Deo cap. 11. n° 7. De sequentibus Tomel. in
3^a p^{ar}tem disp. 31. sect. 6. Un^o q^uo indicat alijs in d^{ic}to =
oppositum, d^{ic}to de intelligere put^o iⁿprehendit intelligere futurum
un^o d^{ic}to f^utur^o ut n^o u^o de intelligere f^utur^o b^o.

Ob^o resolutio q^uo intellectio f^utur^o est f^utur^o
act^u similitudo rei intellecta teste p^{ro}ph^{eta}, cum q^uo intellectio
p^{ro}ph^{eta} intelligens ac similitudo d^{ic}to, d^{ic}to b^o p^{ro}ph^{eta} f^utur^o f^utur^o int^{er}
visionato: atq^{ue} ista similitudo debet e^{ss}e ex p^{ar}te q^uo d^{ic}to est atq^{ue} iⁿcep^{ti}
tus: q^uo iⁿceptus est intellectio f^utur^o. p^{ro}ph^{eta} Min^o similitudo iⁿcepta
d^{ic}to est atq^{ue} sp^{irit}u intelligib^{il}is, n^o reddet intell^{ect}um intelligentem actu
h^{ic}: atq^{ue} similitudo, in q^uo ponit^{ur} intellectio f^utur^o f^utur^o intell^{ect}um in^{te}
ligentem actu: q^uo intellectio n^o est similitudo iⁿcepta, ut ex p^{ar}te.

Firmat^{ur} 1°: intellectio divina est f^utur^o
iⁿceptus q^uo anob^{is} intelligit^{ur} distinctus ab intell^{ect}u divino, d^{ic}to ab intell^{ect}
ctive effectiva, q^uo intelligit^{ur} p^{ro}ph^{eta}: q^uo intellectio divina f^utur^o o^{mn}is iⁿ
cepta ab intell^{ect}u, d^{ic}to intellective effectiva divina ex p^{ar}te rei distinctus
s^unt h^{ic} d^{ic}to a Fonseca 7. meth^o 6. q^uo 3. sect. 8. d^{ic}to ad ultimum, un^o
d^{ic}to d^{ic}to est Patrem n^o intelligere f^utur^o generando, ut p^{ro}ph^{eta} genera^{re}
re, ut d^{ic}to p^{ro}ph^{eta} intelligendo. Firmat^{ur} in Deo est intelligere, ut p^{ro}ph^{eta}
d^{ic}to est absolutum, q^uo generare, nempe q^uo sit p^{ro}ph^{eta} p^{ro}ph^{eta} Patris

Firmat^{ur} 2°: q^uo n^o fit f^utur^o cali-

dy q^uo caliditatem activam est passivam ut t^{em} p^{ro}ph^{eta} calidum: q^uo est ut
intell^{ect}us f^utur^o intelligens q^uo iⁿceptum t^{em} p^{ro}ph^{eta} q^uo p^{ro}ph^{eta} calidum

calore in aere peris alijs aëbus redditi aer calidus
 sicut panis albus p̄ albedinem: q̄ aer n̄ fit calidus p̄
 defactionem aëriam, p̄ factam, sed t̄ p̄ calorem.

Oppositum autem auctores citati ista re-
 solutiones p̄ cap. 2. d. 2. traditionis, d. illis aliquidum fuit
 suavis 1. p̄ lib. 2. cap. 10. n. 6. d. 7. ex q̄ sci ostendo
 ista rationem suam. Intelligere ā vivere: q̄ intellectio ā ubi
 et oī vivere ā agere: q̄ intelligere ā agere, d. intellectio ā u-
 tri: q̄ n̄ ē scriptus scriptus. P̄ 1. ostendo 1. m. Entymema
 apponit p̄ maiori. Deū distinguo. scilicet si intelligat de ag-
 ere p̄t significat agere & de p̄dicamento actiōis, & de p̄dicamēto
 iudicatiōis: neg. u. si intelligat de agere p̄t significat agere
 t̄ de p̄dicamento actiōis. Ad sequens u. ostendo intelligere ā agere
 de p̄dicamento iudicatiōis, n̄ u. de p̄dicamento actiōis.

P̄ 2. ostendo eandem min. Et distig-
 uendo 1. m. sequens. Intelligere factive, ā agere ostendo: intelligere
 factive, ā agere nego istam. Deū nego 2. m. istam apponit, inti-
 gna factive n̄ ē agere, sed ē attingere intensionat̄ abt̄ p̄ sig-
 tum informantem intum: d. sequens, n̄ ē vivere ē agere:
 sed aliquid vivere, (nempe q̄ vivit in intelligere) ē attingere
 intensionat̄ abt̄.

Caput 7. m

Scriptus q̄ ē factus intellectio requirit hoc de ag-
 ere actiōis eiusd̄ int̄ p̄ p̄ctum actiōis

apta vitali: negando de scripto n̄ vitali: sicut cā factū
deputa volendi ē actus vitalis, n̄ q̄libet, sed liberab.
ip̄a productū vitalitate: un̄ si Deus p̄ducit actum in vit.
tate passivē se hinc, n̄ dicitur actus volens: q̄. sicut in
Pauli in eo eventa n̄ diceretur intelligens ita suavis sup̄
sect. 2. no. 9.

Collige hinc 1. na, n̄ dicitur scriptum ab
salute sumptum ē cā factum intelligendi (qm̄ id occurrunt dicitur
tuent̄ ip̄um n̄ denominare subtm̄ intelligens) sed scriptum factum
vitalis. Quomodo enim intellectio effectiva ē cā factū denominat,
agens intelligens effectivam factū; n̄ q̄ intellectio effectiva nuda ē ab
salute sumpta, sed intellectio effectiva vitalis.

Ostendo facile q̄. aliq̄ denominaretur Deus
p̄ illam intellectivam effectivam, q̄ p̄ducit scriptum illum, de qua
ut in int̄ Pauli, denominaretur, inq̄m̄ intelligens effectivam factū.
sed hoc ē falsum: q̄. dicitur. Ratio ē manifesta. Propter q̄.
intelligens effectivam factū ē intelligens p̄ int̄m: atq̄ Deus in
reliḡit p̄ int̄m qm̄ p̄ducit int̄m scriptum sed n̄ apparet illi
lum̄ scriptum p̄ int̄m, sed p̄ p̄m̄ executivam, q̄ Deus appo
nat ad extra: q̄. n̄ dicitur Deus intelligens effectivam factū p̄
illam intellectivam, seu p̄ductivam scriptū: q̄. n̄ intellectio effe
ctiva nuda sumpta, sed p̄ducta ab int̄m vitalis ē q̄ denomi
nat agens intelligens effectivam factū.

Un̄ sicut intellectio effectiva ut factū

denominacionem effectivi intelligenti tribuat, nec e, at prius ip-
 sa denominet. Dicitur apud intellectiva, sic ut intellectus
 factus factum denominationem facti intelligenti largiatur, nec
 e, at prius ipsa denominet. Ducta ab actione vitali.

Repugnabit ex hac seqt' actionem n
 est ee sicutam logicam, sed et ee cum factum in adigunt ut
 intelligendi: sed hoc repugnat dictis cap. 3. : g. dicitur n. coheret.
 Proponendo huius q. extradita dicitur, q. aliquis nova forma ui-
 debit, sed seqt' actionem vitalem ee cum factum q. tribuit
 scriptum denominationem intellectivi facti: n. seqt' u. ee cum
 factum intelligendi. Declarat' explo similitudo in pariete A.
 e ee facti tribuens relati q. e in pariete B. denominationem
 similitudinis facti, quatenus e idio logice regita ut paries B.
 dicat' similitudo q. ad parietem A. n. e' in ee facti
 referendi ipsum parietem B. nec illum denominat item ut pit
 q. similitudo q. dicit' in pariete B. e ee facti adigunt re-
 ferendi parietem B. ad parietem A. I parietem B. Denominat
 adigunt item.

Est igitur nro phylosophandum certum

in euncta q. posito: scilicet illam actionem vitalem ee cum factum tri-
 buens scriptum denominationem intellectivi facti, quatenus e idio log-
 ica regita, ut scriptum dicat' vitalis, regit' intellectus facti re-
 ferens intellum facti intelligentem: n. e' in illa actio vitalis cauf-
 ralis intelligendi, nec intellum intelligentem facti denominat. Atqz